

Nr 324.

Ar herr **Bergman m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i vissa delar av motorfordonsförordningen den 20 juni 1930 (nr 284) m. m.

Vid 1933 års riksdag väcktes motion i båda kamrarna med yrkande på utredning om behovet av skärpt lagstiftning till förhindrande av sådana olycksfall vid motortrafik, vilka föranledas genom förtäring av starka drycker, samt att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga det förslag i sådant syfte, vartill denna utredning kunde föranleda.

Motionen bifölls med stor majoritet av den ena kammaren, men föll med obetydlig majoritet i medkammaren. Detta resultat ävensom de livliga debatterna, vilka i huvudsak uttryckte sympati för motionens syfte, visade att stort intresse förefanns i riksdagen för en skärpt lagstiftning. Kungl. Maj:t har också, ehuru resultatet genom kamrarnas skiljaktiga beslut formellt sett blev negativt, med prisvärd raskhet upptagit den viktiga frågan till utredning och vid årets riksdag framlagt proposition i ärendet. Propositionen tager emellertid väsentligen sikte på en skärpning av straffen, men däremot icke på någon saklig förändring av de bestämmelser, mot vilka fjolårets motion i sin motivering framför allt riktade sig. Denna motivering utgick från en bland den medicinska sakkunskapens målsmän praktiskt taget enhällig uppfattning, gående ut på, att själva förtärandet av alkohol under viss tid före motorkörning innebär en oberäknelig fara för trafiksäkerheten, även om inga påtagliga yttre symptom av alkoholpåverkan visa sig. Den nuvarande lagen — och i detta avseende skiljer sig ej Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag därifrån — träffar endast den som är »så påverkad av starka drycker att han kan antagas icke äga nödigt herravälde över sina handlingar.» Det anmärktes redan vid denna lags genomförande, att bevisningen i detta fall måste bli mycket svår och mycket godtycklig. Vad som däremot vida lättare kan konstateras är själva förtärandet av alkohol på sådan tid att påverkan kan ha ägt rum under motorföringen. De år som gått sedan nuvarande lag tillkom ha ingalunda visat den minskning av olycksfallen, som lagens tillskyndare väntade; tvärtom. Kritiken mot den halvmesyr den innehar har också genom den vunna erfarenheten allt mer tilltagit i styrka. Vi anse tiden inne att — när nu en ändring är avsedd i motorförordningen — till ny och allvarlig prövning upptaga kravet på fullständig avhållsamhet tillräckligt lång tid före motorkörningens början.

Alltjämt föranledas mer än 70, enligt senaste uppgifter omkring 80 procent av körkortsindragningarna helt eller delvis av alkoholförtäring och alltjämt inträffa för varje år som går flera tusen olycksfall — mellan 3,000 och 4,000 per år — vid motortrafik, ofta med dödlig utgång.

Det är gott och väl med strängare straff. Men ännu viktigare är att få till stånd en klar definition av förseelse i samband med alkohelpåverkan.

I ett mycket uppmärksammat föredrag i Stockholm 1932 erinrade borgmästare Fant om de sakkunnigas resultat av gjorda undersökningar angående små alkoholmängders verkan i här förevarande avseende: »Alkoholmängder, som betraktas som mycket måttliga, utöva en fördröjande inverkan såväl på de så kallade reflexrörelserna, vilka äga rum ofrivilligt, som på viljerörelserna. — — En minskning uppstår i den snabbhet, varmed eljest sinnesintrycken förmedlas till handling — — — och då det oftast beror på bråkdelen av en sekund, om en olycka skall kunna avvärijas, bör det stå klart för var och en, hur viktigt det är att föraren icke alls är påverkad av alkohol.»

På den medicinska sakkunskapens praktiskt taget enhälliga mening vore det en lätt sak att anföra hundratals belägg, men då denna mening torde vara allmänt känd, hänvisa vi blott till professor Widmarks arbeten i frågan samt till de yttranden av andra framstående experter, som anfördes i motionen nr 101 i första kammaren vid 1932 års riksdag, och nöja oss denna gång med att blott anföra följande för läkarevetenskapens praktiska inställning till saken representativa uttalande av professorn vid karolinska medikokirurgiska institutet, överläkaren vid serafimerlasarettet I. Holmgren:

»När man läser om en bilolycka, kan man ej undgå att lägga märke till, att det nästan alltid är fråga om folk, som kommer från en fest eller i varje fall förtärt alkohol före händelsen. I de vittnesmål, som avges, göres det dock oftast gällande, att chauffören icke varit berusad. Det är att vrida saken på sned. — — Man skulle i stället fråga: Har chauffören använt alkohol eller icke? På den frågan kunde man få ett objektivi svar.»

Vi föreslå under hänvisning till vad här ovan anförts,

att riksdagen för sin del måtte besluta, att i § 21a av den i kungl. propositionen nr 208 föreslagna »Förordning om ändring i vissa delar av motorfordonsförordningen den 20 juni 1930» samt i 1 § av den föreslagna »Lag om straff för vissa brott vid förande av motorfordon» uttrycken

»så påverkad av starka drycker att han kan antagas icke äga nödigt herravälde över sina handlingar» ändras till: »påverkad av starka drycker eller som eljest förtärt sådana drycker på sådan tid att han därav kan vara påverkad»; ävensom i 2 § av sistnämnda lag uttrycket

»så påverkad som där sägs» ändras till:

»påverkad av starka drycker eller eljes förtärt sådana drycker på sådan tid att han därav kunnat vara påverkad».

Alternativt yrkas, att vederbörande utskott ville med hänsyn tagen till vad här anförts formulera den ändring av lagtexterna, som kan anses erforderlig för att nå det i motionen åsyftade resultatet och att riksdagen måtte besluta en sådan ändring.

Stockholm den 17 mars 1934.

J. Bergman.

C. A. Carlsson.

Oscar Ericson.

Joh. Larsson
i Örbyhus.
